

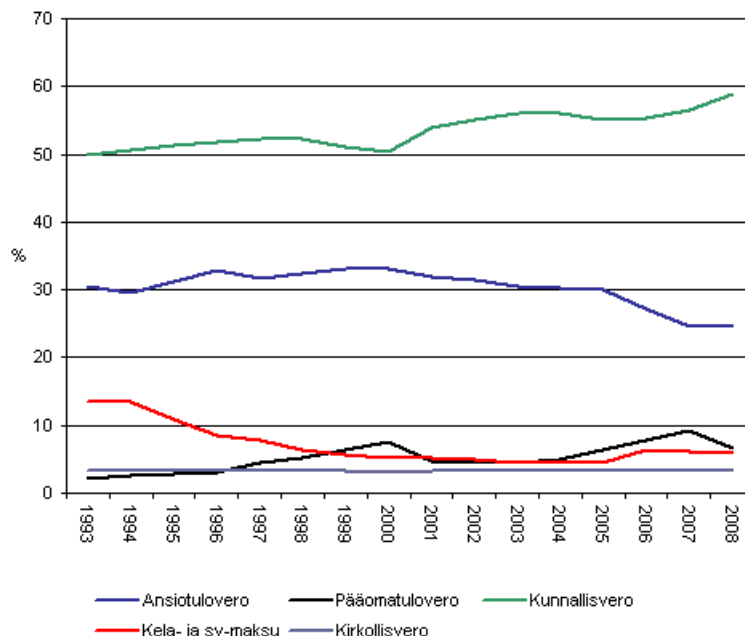
Veronalaiset tulot 2008

Pääomatulot pienenevät neljänneksen vuonna 2008

Tulonsaajat saivat vuonna 2008 veronalaisia tuloja yhteensä 110,5 miljardia euroa, mistä ansiotuloja oli 103,3 ja pääomatuloja 7,2 miljardia. Ansiotulot kasvoivat edellisvuodesta 6,2 prosenttia, pääomatulot sen sijaan pienenevät lähes neljänneksen, 23,4 prosenttia. Pääomatulojen väheneminen johtui lähinnä arvopapereiden luovutusvoittojen pienemisestä. Niitä tulonsaajat saivat 62 prosenttia edellisvuotista vähemmän. Useimpina vuosina 2000-luvulla pääomatulot ovat kasvaneet selvästi ansiotuloja enemmän.

Välittömiä veroja tulonsaajat maksoivat kaikkiaan 25,6 miljardia euroa. Verot kasvoivat edellisvuodesta 2,1 prosenttia. Valtionverojen osuus veroista oli 8,1 ja kunnallisveron 15,1 miljardia euroa. Valtionveroista ansiotuloveroa oli 6,3 miljardia ja pääomatuloveroa 1,7 miljardia euroa. Ansiotulovero kasvoi 2,8 prosenttia, pääomatulovero sen sijaan pieneni 26 prosenttia. Kaikkiaan valtionverot pienenevät 5,1 prosenttia, kunnallisvero sen sijaan kasvoi 6,5 prosenttia.

Verolajien osuudet välittömistä veroista 1993–2008

Vuonna 2008 kunnallisveron osuus tulonsaajien välittömistä veroista oli 59 prosenttia. Vuodesta 1993 sen osuus on kasvanut lähes kymmenen prosenttiyksikköä. Sosiaaliturvamaksujen osuus on samana aikana pienentynyt, samoin ansiotuloveron osuus tämän vuosikymmenen loppupuolella. Pääomatuloveron osuus välittömistä veroista

on sen voimassaoloaikana kasvanut hieman yli kahdesta vajaaseen seitsemään prosenttiin. Sen määrä on tosin vuosittain vaihdellut muita veroja enemmän.

Veronalaisia osinkotuloja tulonsaajat saivat 1,6 miljardia euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 5,8 prosenttia. Veronalaisista osingoista 788 miljoonaa oli peräisin listatuista ja 820 miljoonaa listaamattomista osakkeista. Osingoista oli ansiotulona verotettua 344 miljoonaa ja pääomatulona verotettua 1,3 miljardia euroa. Pääomatulo-osingoista 476 miljoonaa oli peräisin listaamattomista osakkeista. Bruttomääräisesti tulonsaajat saivat osinkotuloja kaikkiaan 3,7 miljardia euroa. Listaamattomien yhtiöiden pääomatulo-osingoista neljännes oli veronalaista tuloa.

Palkkojen osuus tuloista oli 72,9 miljardia, joka oli 6,7 prosenttia edellisvuotista enemmän. Eläkkeet kasvoivat kahdeksan prosenttia 20,8 miljardiin euroon. Työttömyysturvaetuksia tulonsaajat saivat 2,3 miljardia, sairausvakuutuksen päivärahoja 1,1 miljardia, lapsen kotihoidon tukea 348 miljoonaa ja opintorahoja 473 miljoonaa euroa. Niistä sairausvakuutuskorvaukset kasvoivat 3,6 ja opintorahat kymmenen prosenttia. Työttömyysturvaetuudet sen sijaan pienenevät 5,1 ja kotihoidon tuki 1,1 prosenttia edellisvuodesta.

Välittömien verojen osuus tulonsaajien veronalaisista tuloista oli 23,2 prosenttia. Näiden verojen ja maksujen lisäksi palkansaajilta perittiin työntekijän eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja 3,3 miljardia euroa. Vakuutusmaksut mukaan lukien verot ja maksut veivät keskimäärin 26,2 prosenttia tuloista.

Sisällys

Luovutusvoittojen väheneminen pienensi pääomatuloja.....	4
Kunnallisverot kasvoivat, valtionverot pienivät.....	5
Kotitalousvähennystä käytti 311 000 tulonsaajaa.....	7
Korkeimmat tulot Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla.....	10
Palkat keski-ikäisille, tulonsiirrot vanhoille ja nuorille.....	10
Veronalaiset tulot -tilaston laatuseloste.....	12

Luovutusvoittojen väheneminen pienensi pääomatuloja

Yksityiset henkilöt saivat vuonna 2008 veronalaisia tuloja 110,5 miljardia euroa, mikä oli 3,6 prosenttia edellisvuotista enemmän. Ansiotulot kasvoivat edellisvuodesta 6,2 prosenttia, pääomatulot sen sijaan pienivät edellisvuodesta lähes neljänneksen, 23,4 prosenttia. Ansiotuloja tulonsaajat saivat 103,3 miljardia ja pääomatuloja 7,2 miljardia euroa. Tulonsaajia oli 4 473 000 henkeä, joista ansiotuloja sai 4 418 000 ja pääomatuloja 1 131 000 henkeä.

Pääomatulojen pieneneminen johtui lähinnä arvopapereiden luovutusvoittojen pienenemisestä. Kaikkiaan luovutusvoitot pienivät 36,8 prosenttia 3 268 miljoonaan euroon. Niistä arvopapereiden luovutusvoittoja oli 1 469 miljoonaa euroa ja muusta omaisuudesta 1 799 miljoonaa. Arvopapereiden luovutusvoitot pienivät edellisvuodesta 62 prosenttia, muusta omaisuudesta saadut sen sijaan kasvoivat vielä 35 prosenttia. Edellisen kerran pääomatulot pienivät vuonna 2001, noin viidenneksen edellisvuodesta. Silloinkin niiden väheneminen johtui luovutusvoittojen pienenemisestä. Useimpina vuosina 2000-luvulla pääomatulot ovat kasvaneet selvästi ansiotuloja enemmän.

Veronalaiset osinkotulot kasvoivat edellisvuodesta 5,8 prosenttia. Kaikkiaan tulonsaajat saivat niitä 1,6 miljardia euroa. Bruttomääräisesti osingot kasvoivat 4,9 prosenttia 3,7 miljardiin euroon. Ansiotulona verotettuja osinkoja tulonsaajat saivat bruttomääräisesti 492 miljoonaa, mistä veronalaista tuloa oli 344 miljoonaa. Veronalaiset ansiotulo-osingot kasvoivat 4,2 prosenttia. Pääomatuloista veronalaisia osinkoja oli 1 264 miljoonaa ja osuuspääoman korkoja 16 miljoonaa. Bruttomääräisesti tulonsaajat saivat osinkoja pääomatulona 3,1 miljardia ja osuuspääoman korkoja 41 miljoonaa. Veronalaisista osingoista 788 miljoonaa euroa oli peräisin listatuista ja 820 miljoonaa listaamattomista yhtiöistä. Ulkomailta tulonsaajat saivat osinkoja bruttomääräisesti 164 miljoonaa euroa, veronalaista tuloa niistä oli 111 miljoonaa. Pääomatulona verotetut osingot kasvoivat edellisvuodesta 6,3 prosenttia. Listaamattomista osakkeista saadut veronalaiset ansiotulo-osingot kasvoivat 4,2 prosenttia ja pääomatulo-osingot viidenneksen. Listaamattomista yhtiöistä saaduista pääomatulo-osingoista neljännes oli veronalaista tuloa. Listatuista osakkeista saadut veronalaiset osingot kasvoivat 3,9 prosenttia.

Vuokratuloja tulonsaajat saivat 1 143 miljoonaa euroa, mikä oli 7,7 prosenttia edellisvuotista enemmän. Metsätaloudesta tulonsaajat saivat pääomatuloja 746 miljoonaa, 36 prosenttia edellisvuotista vähemmän. Metsänmyyntitulot pienivät 16,2 prosenttia 1 212 miljoonaan euroon. Metsätalouden pääomatulojen osittainen verovapaus astui voimaan 1.4.2008.

Maatalouden tulot kasvoivat 2 prosenttia 1,1 miljardiin euroon ja elinkeinotoiminnan tulot 4,5 prosenttia 2,8 miljardiin euroon. Yhtymistä saadut tulot pienivät lähes viisi prosenttia, niiden määrä oli 1,4 miljardia.

Palkat kasvoivat edellisvuodesta 6,7 prosenttia. Palkkoina tulonsaajat saivat 72,9 miljardia euroa. Eläketulot kasvoivat kahdeksan prosenttia 20,8 miljardiin euroon. Työttömyyspäivärahoja ja muita työttömyysturvaetuuksia tulonsaajat saivat 2,3 miljardia, sairausvakuutuksen päivärahoja 1,1 miljardia, lapsen kotihoidon tukea 348 miljoonaa ja opintorahoja 473 miljoonaa euroa. Sairausvakuutuskorvaukset kasvoivat 3,6 prosenttia. Työttömyysturvaetuudet pienivät 5,1 ja kotihoidon tuki 1,1 prosenttia. Opintorahat kasvoivat kymmenen prosenttia.

Taulukko 1. Tulonsaajien lukumäärä ja veronalaiset tulot vuosina 2008 ja 2007

Tulolaji	1000 €			Lukumäärä		
	2008	2007	Muutos-%	2008	2007	Muutos-%
Valtionveronalaiset tulot	110 472 666	106 591 875	3,6	4 473 261	4 442 757	0,7
Veronalaiset tulot ml. verovapaat osingot ja korot	112 405 877	108 415 735	3,7	4 473 261	4 442 757	0,7
Ansiotulot yhteensä	103 290 514	97 220 379	6,2	4 418 477	4 384 831	0,8
Palkkatulot	72 930 001	68 362 350	6,7	2 826 687	2 786 131	1,5
Rahapalkka päätoimesta	72 160 202	67 618 456	6,7	2 793 726	2 759 175	1,3
Optiovoitot työsuhdeoptioista	245 867	398 196	-38,3	11 610	18 818	-38,3
Sairausvakuutuspäivärahat	1 136 641	1 097 003	3,6	317 450	319 942	-0,8
Työttömyysturvaetuudet	2 305 746	2 428 427	-5,1	489 141	513 152	-4,7
Lapsen kotihoidon tuki	347 504	351 287	-1,1	130 474	129 930	0,4
Eläketulot	20 776 703	19 211 528	8,2	1 491 823	1 410 165	5,8
Työ-, virka- ja yrittäjäeläkkeet	17 191 685	16 162 085	6,4	1 330 582	1 301 165	2,3
Kansaneläkkeet	2 360 393	2 052 002	15,0	705 744	673 215	4,8
Opintorahat	472 610	429 751	10,0	318 062	308 474	3,1
Vakuutuspäivärahat	123 935	119 015	4,1	63 077	63 335	-0,4
Osinkotulot ansiotulona, brutto	492 135	472 057	4,3	78 023	128 724	-39,4
Osinkotulot ansiotulona, veronalainen määrä	344 113	330 206	4,2	74 650	125 276	-40,4
Tulot ulkomailta	417 363	420 270	-0,7	298 825	294 740	1,4
Muut ansiotulot	550 115	542 477	1,4	239 396	223 280	7,2
Maatalouden tulo	1 106 093	1 084 575	2,0	115 818	120 698	-4,0
Elinkeinotulot	2 803 267	2 683 096	4,5	135 738	132 760	2,2
Tulot yhtymästä	1 384 649	1 454 742	-4,8	116 635	119 524	-2,4
Pääomatulot yhteensä	7 182 152	9 371 496	-23,4	1 131 722	1 392 079	-18,7
Osingot pääomatulona listatuista ja muista yhtiöistä, bruttomäärä	2 997 188	2 799 301	7,1	792 420	939 337	-15,6
Osingot listatuista yhtiöistä, bruttomäärä	1 130 415	1 143 896	-1,2	484 894	620 860	-21,9
Muista kuin listatuista yhtiöistä saatujen osinkojen bruttomäärä	1 866 772	1 655 405	12,8	401 440	422 859	-5,1
Osingot ulkomailta, brutto	163 580	213 341	-23,3	254 877	255 814	-0,4
Listatuista yhtiöistä saatujen osinkojen veronalainen määrä	676 785	651 389	3,9	375 927	526 156	-28,6
Muista kuin listatuista yhtiöistä saatujen osinkojen veronalainen määrä	476 222	396 713	20,0	3 258	2 764	17,9
Osingot ulkomailta, veronalainen määrä	111 286	141 265	-21,2	254 292	255 406	-0,4
Osuuspääoman korkojen brutto	93 509	76 359	22,5	1 617 346	1 539 708	5,0
Osuuspääoman korkojen veronalainen määrä	15 775	12 133	30,0	9 779	7 504	30,3
Vuokratulot	1 142 860	1 061 041	7,7	246 034	236 036	4,2
Luovutusvoitot	3 267 577	5 166 179	-36,8	306 224	383 121	-20,1
Sijoitusrahasto-osuuden tuotto	16 780	20 675	-18,8	54 259	60 441	-10,2
Vapaaehtoisen henkilövakuutuksen suoritukset	338 177	362 003	-6,6	73 844	100 523	-26,5
Metsätalouden pääomatulo	746 115	1 166 304	-36,0	180 192	186 334	-3,3
Muut pääomatulot	187 223	173 227	8,1	107 999	302 493	-64,3
Valtionverot yhteensä	8 066 178	8 498 972	-5,1	2 446 752	2 713 036	-9,8
Tulovero ansiotulosta	6 325 530	6 152 626	2,8	2 047 361	2 325 346	-12,0
Tulovero pääomatulosta	1 726 541	2 330 546	-25,9	790 288	986 654	-19,9
Veronkorotus	14 106	15 799	-10,7	19 074	19 709	-3,2
Kunnallisvero	15 129 269	14 209 763	6,5	3 900 802	3 855 405	1,2
Kirkollisvero	867 208	826 678	4,9	3 158 039	3 155 285	0,1
Sairaanhoitomaksu	1 033 085	1 007 651	2,5	3 000 858	2 981 193	0,7
Päivärahamaksu	514 675	540 242	-4,7	3 896 782	3 851 744	1,2
Metsänhoitomaksu	21 181	20 123	5,3	214 351	215 497	-0,5
Verot ja maksut yhteensä	25 631 597	25 103 429	2,1	4 190 576	4 165 328	0,6
Ansiotulovähennys ennakonpidätyksenä	116 002	110 849	4,7	676 995	654 010	3,5
Työntekijän eläke- ja työttömyysvakuutusmaksu	3 266 764	3 308 117	-1,3	2 574 440	2 541 642	1,3
Valtionveronalaiset tulot miinus verot	84 841 069	81 488 446	4,1	4 471 398	4 440 720	0,7

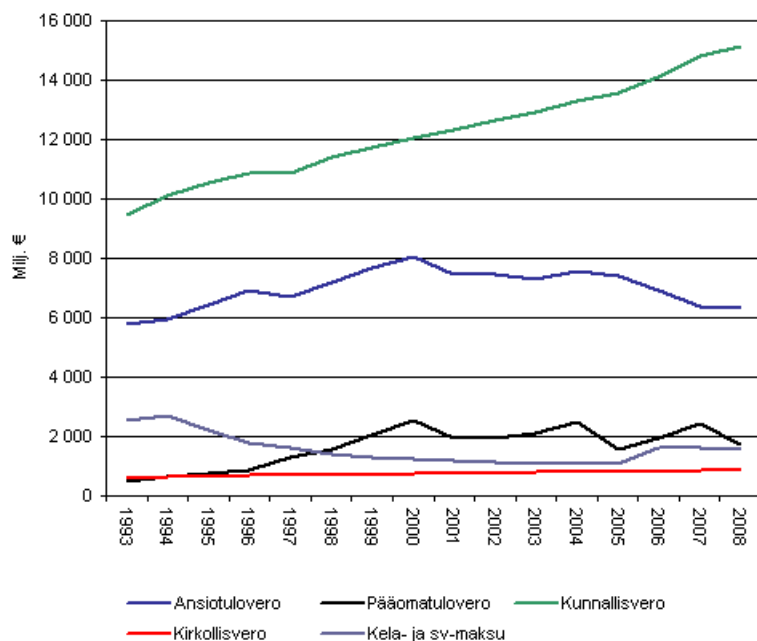
Kunnallisverot kasvoivat, valtionverot pienuivät

Tulonsaajat maksoivat välittömiä veroja ja veronluonteisia maksuja kaikkiaan 25,6 miljardia euroa. Verot kasvoivat edellisvuodesta 2,1 prosenttia. Valtionverojen osuus veroista oli 8,1 miljardia, kunnallisveron 15,1

miljardia, kirkollisveron 867 miljoonaa, sairaanhoitomaksun 1 033 miljoonaa ja päivärahamaksun 515 miljoonaa euroa. Valtionveroista ansiotuloveron osuus oli 6,3 miljardia ja pääomatuloveron 1,7 miljardia euroa. Ansiotulovero kasvoi 2,8 prosenttia, pääomatulovero sen sijaan pieneni 25,9 prosenttia. Kaikkiaan valtionverot pienenivät 5,1 prosenttia. Kunnallisverot kasvoivat 6,5 ja kirkollisverot 4,9 prosenttia. Sairaanhoitomaksu kasvoi 2,5 ja päivärahamaksu pieneni 4,7 prosenttia edellisvuodesta.

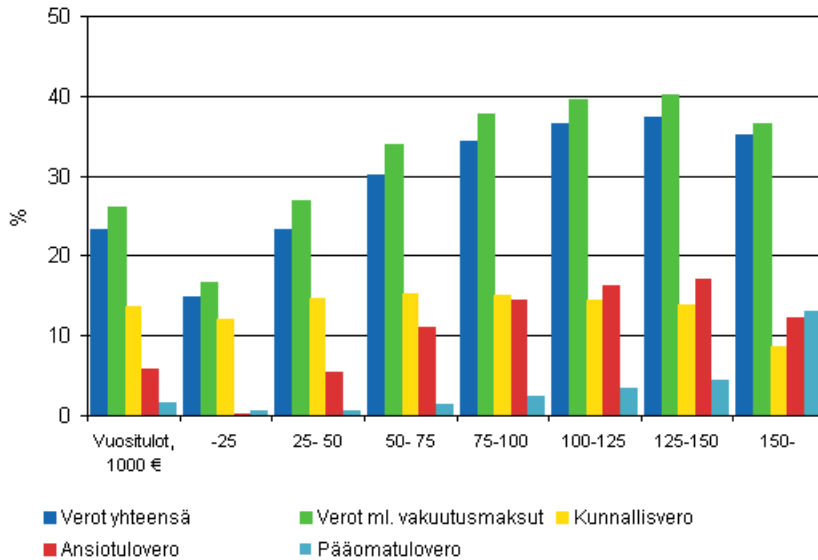
Vuodesta 1993 kunnallisveron osuus välittömistä veroista on kasvanut lähes kymmenen prosenttiyksikköä. Vuonna 2008 sen osuus välittömistä veroista oli 59 prosenttia. Sosiaaliturvamaksujen osuus on samana aikana pienentynyt, samoin ansiotuloveron tämän vuosikymmenen loppupuolella. Pääomatuloveron osuus välittömistä veroista on voimassaoloaikanaan kasvanut hieman yli kahdesta vajaaseen seitsemään prosenttiin. Sen määrä on tosin vuosittain vaihdellut muita veroja enemmän.

Kuvio 1. Yksityisten henkilöiden välittömät verot vuosina 1993-2008, vuoden 2008 hinnoin

Välittömien verojen osuus tulonsaajien veronalaisista tuloista oli 23,2 prosenttia. Näiden verojen ja maksujen lisäksi palkansaajilta perittiin työntekijän eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja 3,3 miljardia euroa. Vakuutusmaksut mukaan lukien verot ja maksut veivät keskimäärin 26,2 prosenttia tuloista

Kuvio 2. Verolajien osuus veronalaisista tuloista vuonna 2008

Suhteellisesti eniten veroja maksoivat 125 000-150 000 euroa vuodessa ansaitsevat. Sitä hyvätuloisemmilta veroihin kului keskimäärin vähemmän, mikä johtuu siitä, että heidän tuloistaan puolet koostui pääomatuloista. Kunnallisverojen osuus tuloista on heillä keskituloisia pienempi ja ansiotuloveroakin he maksoivat suhteessa vähemmän kuin 75 000-150 000 euroa ansaitsevat. Pääomatuloveroa he sen sijaan maksoivat selvästi pienituloisempia enemmän. Kaikkiaan he maksoivat pääomatuloveroa 700 miljoonaa euroa eli 41 prosenttia koko pääomatuloverokertymästä. Näin hyvätuloisia oli vain neljä promillea tulonsaajista.

Kotitalousvähennystä käytti 311 000 tulonsaajaa

Vähennyksiä tulonsaajat tekivät ansiotuloista valtionverotuksessa 17,9 miljardin ja kunnallisverotuksessa 19,7 miljardin euron edestä. Edellisvuoteen verrattuna selvästi eniten kasvoi valtionverotuksen eläketulovähennys, jonka osuus oli kymmenen miljoonaa euroa. Pakollisia eläkevakuutusmaksuja tulonsaajat vähensivät valtion- ja kunnallisverotuksessa 3,3 miljardia euroa, työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja 551 miljoonaa ja matkakuluja 1,4 miljardia euroa. Tulonhankkimisvähennys oli 1,7 miljardia. Kunnallisverotuksessa merkittäviä olivat ansiotulovähennys 6,7 miljardia, eläketulovähennys 4,0 miljardia ja perusvähennys 808 miljoonaa euroa.

Vähennyskelpoisia korkomenoja tulonsaajilla oli asunto- ja opintolainoista 2,7 miljardia, ensiasunnon lainoista 586 miljoonaa ja tulonhankkimislainoista 262 miljoonaa euroa. Ansiotuloveroista niistä vähennettiin alijäämähyvityksenä 823 miljoonaa euroa. Ansiotulovähennys valtionverosta oli 707 miljoonaa euroa.

Kotitalousvähennyksen suosio kasvoi edelleen. Vuonna 2008 sitä hyödynsi 310 800 henkeä eli viidennes edellisvuotista useampi. Määrällisestikin se kasvoi lähes viidenneksen 219 miljoonaan euroon, keskimääräinen vähennys oli noin 700 euroa vähennyksen saajaa kohti. Useimmin sitä käytettiin asunnon korjaus- tai kunnossapitotyöhön, lähes kolmessa neljästä myönnetystä vähennyksestä. Seuraavaksi suosituin oli kotitaloustyö, johon kohdistui runsas viidennes vähennyksistä. Hoiva- tai hoitotyöhön sitä käytettiin vain parissa prosentissa tapauksista. Määrällisesti sen osuus oli kuitenkin suurempi, sillä keskimääräinen vähennys hoiva- tai hoitotyöhön oli noin 1 100 euroa. Asunnon kunnossapitotöistä se oli 730 ja kotitaloustöistä 600 euroa.

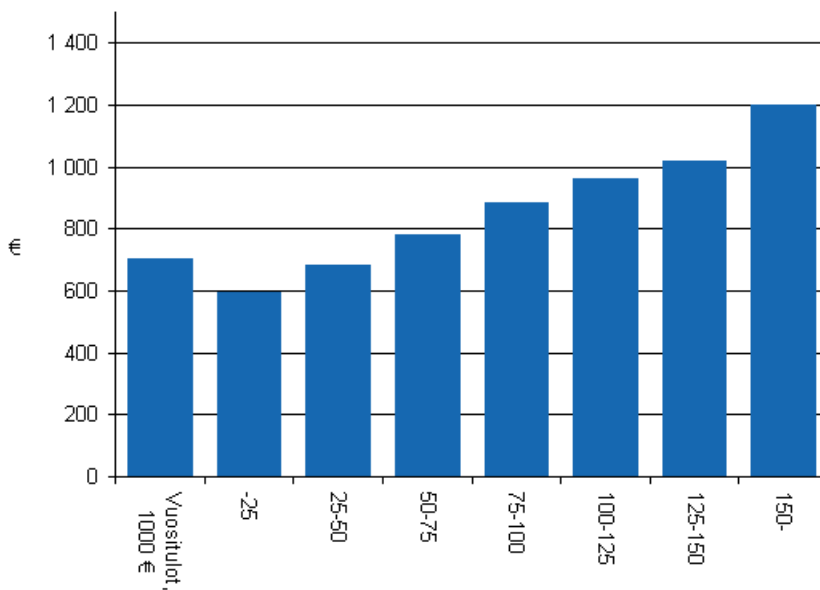
Taulukko 2. Tärkeimmät vähennykset tuloluokittain 2008, 1000 euroa

Vähennys	Tuloluokka						
	Tuloluokat yhteensä	-10000	10000-25000	25000-50000	50000-75000	75000-100000	100000-
Tulonsaajia	4 473 261	1 056 770	1 642 469	1 417 863	248 811	60 226	47 122
Vähennykset ansiotulosta valtionverotuksessa	17 916 472	2 748 927	8 713 098	4 759 122	1 081 109	305 888	308 328
Vähennykset ansiotulosta valtionverotuksessa, lkm	4 230 823	864 281	1 631 022	1 388 909	242 337	58 647	45 627
Vähennykset ansiotulosta kunnallisverotuksessa	19 701 516	3 438 152	6 256 024	7 871 079	1 475 213	343 370	317 677
Vähennykset ansiotulosta kunnallisverotuksessa, lkm	4 158 912	1 011 322	1 474 620	1 327 739	241 434	58 374	45 423
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut	550 997	5 307	102 679	350 336	69 582	13 553	9 540
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut, lkm	1 948 618	67 637	559 604	1 056 890	190 245	43 588	30 654
Matkakulut	1 403 265	17 615	270 454	880 893	170 700	37 641	25 962
Matkakulut, lkm	833 606	19 555	187 509	493 360	95 506	21 954	15 722
Tulohankkimisvähennys	1 683 039	235 929	489 544	763 801	136 778	32 342	24 645
Tulohankkimisvähennys, lkm	2 803 742	433 732	812 138	1 242 208	222 595	52 756	40 313
Eläkevakuutusmaksut, myönnetty määrä	3 336 462	55 249	543 345	1 822 493	544 721	174 006	196 649
Eläkevakuutusmaksut, myönnetty määrä, lkm	2 614 329	342 311	773 868	1 202 635	210 804	48 890	35 821
Eläketulovähennys valtionverotuksessa	10 072 626	2 403 044	7 149 480	467 120	31 815	9 875	11 291
Eläketulovähennys valtionverotuksessa, lkm	1 382 341	382 938	844 698	145 770	5 474	1 643	1 818
Invalidivähennys kunnallisverotuksessa	79 207	19 403	43 664	13 695	1 703	408	334
Invalidivähennys kunnallisverotuksessa, lkm	234 234	51 607	124 866	48 530	6 509	1 533	1 189
Eläketulovähennys kunnallisverotuksessa	3 996 317	1 990 243	1 949 744	42 171	8 165	2 499	3 495
Eläketulovähennys kunnallisverotuksessa, lkm	999 441	382 926	599 791	12 815	2 272	716	921
Perusvähennys	808 298	612 854	186 243	6 581	1 410	484	725
Perusvähennys, lkm	1 149 786	709 409	426 375	10 214	2 043	704	1 041
Opintorahavähennys	148 706	147 900	701	80	13	0	11
Opintorahavähennys, lkm	166 846	165 878	871	74	...	0	...
Ansiotulovähennys	6 758 685	320 040	2 501 264	3 478 366	403 276	41 347	14 392
Ansiotulovähennys, lkm	2 607 528	228 428	815 131	1 270 833	232 603	51 522	9 011
Tulohankkimismenot pääomatuloista	37 318	2 094	7 857	11 144	5 179	2 600	8 443
Tulohankkimismenot pääomatuloista, lkm	26 634	1 699	6 398	10 142	4 479	1 776	2 140
Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut	467 279	18 335	80 231	233 222	82 119	27 493	25 879
Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut, lkm	446 273	23 516	101 757	239 014	56 246	14 696	11 044
Asunto- ja opintolainan korot	2 664 531	125 402	562 219	1 365 502	383 029	114 835	113 546
Asunto- ja opintolainan korot, lkm	1 378 598	136 701	397 731	652 133	135 128	32 784	24 121
Ensiasuntoon kohdistuvat korot	585 810	24 233	133 112	345 869	63 689	12 018	6 890
Ensiasuntoon kohdistuvat korot, lkm	219 957	11 016	56 954	126 489	20 286	3 511	1 701
Tulohankkimislainan korot	262 403	10 949	29 818	74 077	43 649	22 045	81 866
Tulohankkimislainan korot, lkm	101 396	6 435	20 799	43 498	17 505	6 106	7 053
Alijäämähyvitys	822 504	40 891	188 744	444 781	102 912	25 876	19 299
Alijäämähyvitys, lkm	1 473 469	153 454	446 027	700 825	128 608	27 666	16 889
Erityinen alijäämähyvitys	99 492	2 171	17 936	53 228	16 801	5 162	4 194

Vähennys	Tuloluokka						
	Tuloluokat yhteensä	-10000	10000-25000	25000-50000	50000-75000	75000-100000	100000-
Erityinen alijäämähyvitys, lkm	382 320	14 344	90 330	213 512	45 860	10 954	7 320
Invalidivähennys valtionverosta	75 721	21 996	44 995	7 605	785	188	152
Invalidivähennys valtionverosta, lkm	719 331	200 482	420 979	84 309	9 539	2 253	1 769
Elatusvelvollisuusvähennys	5 802	149	930	3 514	858	187	164
Elatusvelvollisuusvähennys, lkm	49 200	1 480	8 491	29 495	6 955	1 496	1 283
Ansiotulovähennys ansiotuloverosta	707 118	1	183 521	473 246	46 548	2 350	1 453
Ansiotulovähennys ansiotuloverosta, lkm	2 125 956	5	596 785	1 268 141	231 390	23 406	6 229
Ansiotulovähennys ennakonpidätyksenä	116	22	91	2	0	0	0
Ansiotulovähennys ennakonpidätyksenä, lkm	676 995	218 655	440 974	14 375	1 697	552	742
Kotitalousvähennys yhteensä	219 151	4 102	54 053	90 097	36 407	15 161	19 331
Kotitalousvähennys yhteensä, lkm	310 769	9 855	87 440	131 648	46 649	17 083	18 094

Vähennyksen käyttö yleistyi tulotason kasvaessa: vähintään 50 000 euroa vuodessa ansainneista vähennystä käytti 23 prosenttia, kun kaikista tulonsaajista vähennyksen sai seitsemän prosenttia. Yli 80 000 euroa ansainneista sitä käytti 31 prosenttia. Keskimääräinen vähennyskin kasvoi tulotason kasvaessa: yli 150 000 ansainneilla vähennys oli kaksinkertainen alle 25 000 euroa vuodessa ansainneisiin verrattuna.

Kuvio 3. Keskimääräinen kotitalousvähennys tuloluokittain vuonna 2008

Vähennystä hyödynsivät lähinnä keski-ikäiset ja sitä vanhemmat. Käyttötarkoitus heillä kuitenkin vaihteli siten, että keski-ikäiset käyttivät sitä eniten asunnon korjaustöihin, eläkeikäiset taas hoiva- ja kotitaloustöihin. Yli 75-vuotiailla 56 prosenttia vähennyksistä kohdistui kotitaloustöihin ja kymmenen prosenttia hoiva- ja hoitotöihin. Naiset hyödynsivät vähennystä jonkin verran useammin kotitalous- ja hoivatöihin, miehet asuntojen korjauksiin. Muuten sukupuolten välillä ei ollut juuri eroja vähennyksen käytössä.

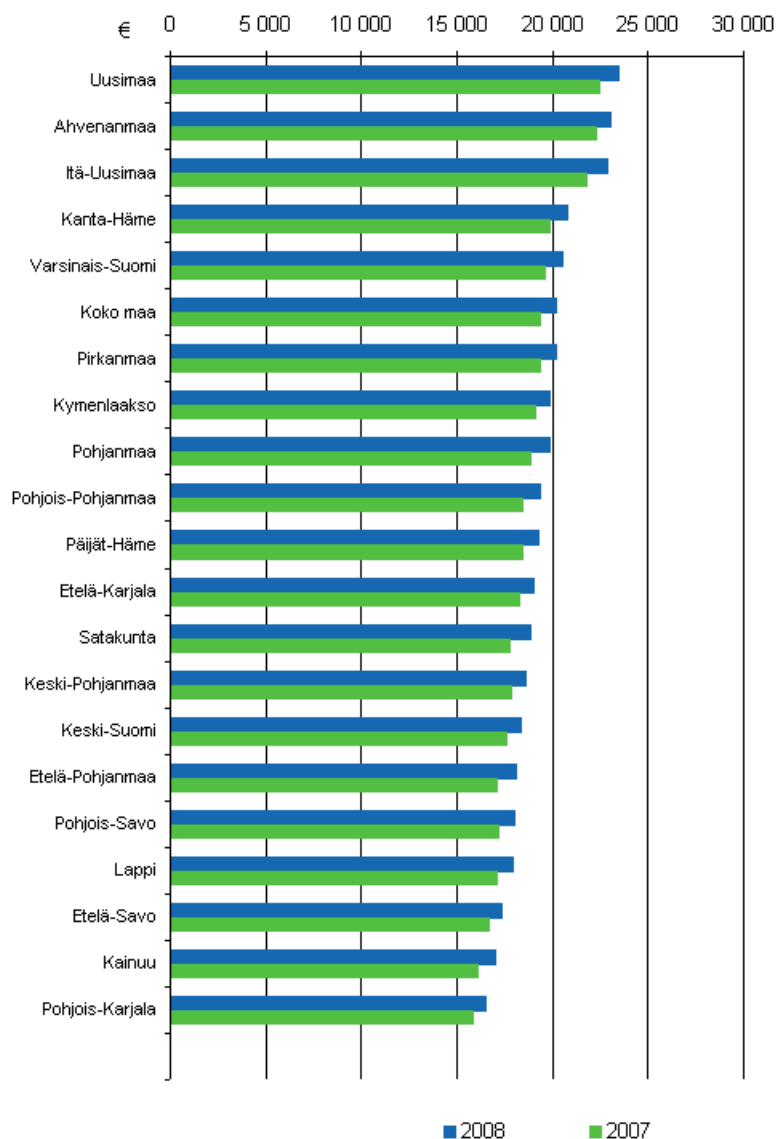
Alueittain vähennyksen käytössä ei ollut kovin suuria eroja. Hieman muuta maata useammin sitä käytettiin Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla. Uusmaalaiset käyttivät vähennystä muita enemmän kotitaloustyöhön. Vähiten vähennystä käytettiin Ahvenanmaalla, Lapissa sekä Pohjanmaan maakunnissa.

Korkeimmat tulot Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla

Mediaanitulot olivat korkeimmat Uudellamaalla, Ahvenanmaalla ja Itä-Uudellamaalla. Uudellamaalla ne olivat 23 433, Ahvenanmaalla 23 034 ja Itä-Uudellamaalla 22 878 euroa. Pienimmät mediaanitulot olivat Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakunnissa, Kainuussa 17 028 ja Pohjois-Karjalassa 16 529 euroa. Mediaanitulot kasvoivat eniten Satakunnassa, 6,2 ja vähiten Ahvenanmaalla, 3,5 prosenttia.

Mediaanituloilla mitaten viisi hyvätuloisinta kuntaa olivat Kauniainen (28 998 €), Espoo (27 009 €), Kirkkonummi (26 752 €), Tuusula (26 240 €) ja Merimasku (25 956 €).

Kuvio 4. Veronalaiset mediaanitulot maakunnittain vuosina 2008 ja 2007

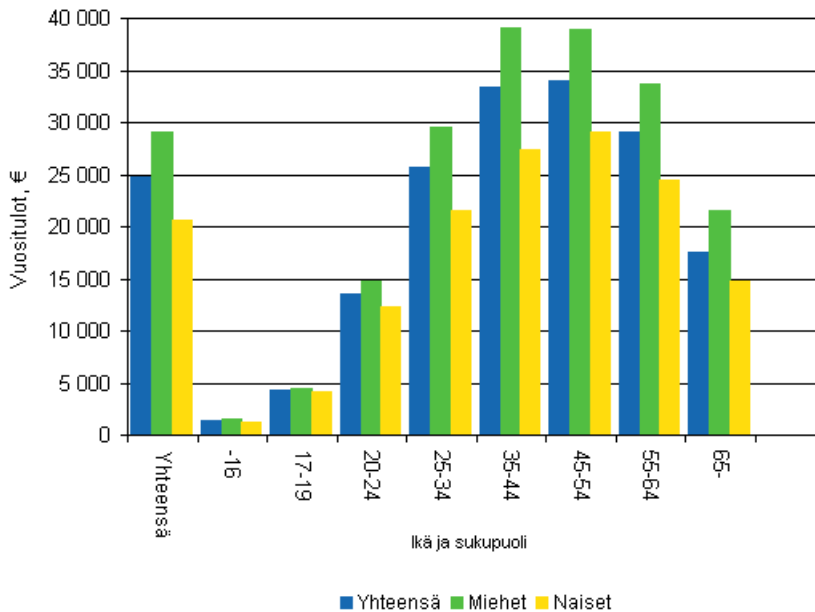
Pääomatuloja saivat useimmin ahvenanmaalaiset. Koko maassa pääomatuloja sai noin neljäsosa kaikista tulonsaajista, mutta Ahvenanmaalla pääomatulon saajia oli 42 prosenttia. Vähiten pääomatuloja saivat Itä- ja Pohjois-Suomen tulonsaajat.

Palkat keski-ikäisille, tulonsiirrot vanhoille ja nuorille

Veronalaiset vuositulot olivat 24 696 euroa tulonsaajaa kohti. Miesten keskimääräiset veronalaiset vuositulot olivat 29 089 ja naisten 20 566 euroa. Mediaanitulot olivat miehillä 24 040 ja naisilla 17 398 euroa.

Miesten mediaanitulot kasvoivat 4,1 ja naisten 5,3 prosenttia. Suurimmillaan tulot olivat keski-ikäisillä: 45-54-vuotiaat ansaitsivat keskimäärin 34 040 euroa. Tämänikäisten tuloista neljä viidennestä koostui palkkatuloista ja vain kuusi prosenttia eläkkeistä ja muista tulonsiirroista. Yrittäjätulojakin keski-ikäiset saivat eniten.

Kuvio 5. Keskimääräiset veronalaiset tulot iän ja sukupuolen mukaan 2008

Suurella osalla tulonsaajista tulot jäivät hyvin pieniksi, koska tilastossa ovat mukana kaikki verovelvolliset, jotka ovat saaneet veronalaista tuloa vuoden aikana. Joukossa on paljon esimerkiksi tilapäis- tai osa-aikatyötä tehneitä, esim. koululaisia ja opiskelijoita. Veronalaiset tulot jäivät usein pieniksi myös monilla eläketuloa tai muita tulonsiirtoja kuten kotihoidon tukea tai vanhempainpäivärahaa saaneilla. Verottomat tulonsiirrot, kuten asumis- ja toimeentulotuet tai lapsilisät, eivät sisälly tulokäsitteseen.

Vuonna 2008 puolet tulonsaajista oli sellaisia, joiden tulot jäivät alle 20 000 euron. Näin pienituloisia oli 43 prosenttia miehistä ja 56 prosenttia naisista. Palkkojen osuus veronalaisista tuloista oli heillä vain 29 prosenttia, sen sijaan eläketuloja niistä oli puolet ja muita veronalaisia tulonsiirtoja 13 prosenttia. Jokseenkin kaikilla alle 20-vuotiailla tulot jäivät näin pieniksi, mutta eläkeikäisistäkin tähän ryhmään kuuluvia oli reilut neljä viidennestä, miehistä 73 ja naisista 87 prosenttia.

Vähintään 80 000 euron veronalaiset vuositulot oli 89 100 hengellä eli kahdella prosentilla tulonsaajista. Miehiä heistä oli 70 300 ja naisia 18 700. Veronalaisista tuloista he saivat 12 prosenttia, mutta pääomatuloista 51 prosenttia. Veroista he maksoivat 18 prosenttia. Hyvätuloiset maksoivat valtionveroja suhteessa huomattavasti enemmän kuin tulonsaajat keskimäärin. Vähintään 80 000 euroa ansainneiden veroista 61 prosenttia koostui ansio- ja pääomatuloveroista, kun kaikilla tulonsaajilla niiden osuus veroista oli vajaa kolmannes. Pienituloisten verot taas muodostuivat lähes pelkästään kunnallisveroista ja sairausvakuutusmaksuista. Alle 20 000 euroa ansainneiden veroista valtionverojen osuus oli vajaat viisi prosenttia.

Veronalaiset tulot -tilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Veronalaiset tulot -tilasto kuvaa ensisijassa verotusta. Se sisältää tietoja mm. veronalaisista tuloista, vähennyksistä ja veroista. Siitä ilmenee myös tulonsaajien ja veronalaisten tulojen jakautuminen esim. tulotasoittain. Tilasto ei kuitenkaan sovellu varsinaisiin tulonjakotarkasteluihin, koska siinä käytetty tulokäsité ei kuvaa tulonsaajien todellisia käytettävissä olevia tuloja. Tilasto sisältää tiedot vain veronalaisista tuloista. Verovapaita tuloja ovat esim. eräät sosiaaliset tulonsiirrot ja osa omaisuustuloista. Käytettävissä olevia tuloja laskettaessa on otettava huomioon paitsi nämä, myös maksetut tulonsiirrot. Tulojakaumia ja keskiarvolukuja tarkasteltaessa kannattaa myös muistaa, että tilastossa on mukana paljon esimerkiksi tilapäis- ja osa-aikatyötä tehneitä henkilöitä, koululaisia, opiskelijoita ja eläkeläisiä.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Veronalaiset tulot -tilasto perustuu aineistoon, joka on poimittu verohallinnon tietokannasta. Mukana ovat kaikki henkilöt, jotka ovat saaneet veronalaista tuloa kahden euron edestä. Niin sanotut rajoitetusti verovelvolliset tulonsaajat sisältyvät tilastoon silloin, kun heillä on muita kun lähdeverolain mukaan verotettuja tuloja. Verotietokannassa on välittömän verotuksen toimittamiseen tarvittavia tietoja, esimerkiksi tiedot veronalaista tuloista, vähennyksistä, maksuunpannuista ennakoista ja veroista. Siinä on myös verotuksen toimittamista palvelevia tunniste-, luokittelu- yms. aputietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Perusaineiston oikeellisuus tarkistetaan ennen taulukointia. Vertailua tehdään myös muihin tietolähteisiin, kuten verohallinnon tilastojulkaisuihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tulo- ja varallisuustilasto ilmestyy vuosittain runsas vuosi verovuoden päättymisen jälkeen.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tulo- ja varallisuustilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus-aihealueella.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Verolainsäädännön muutokset vaikuttavat eri vuosien tietojen vertailukelpoisuuteen. Veropohja laajeni erityisesti 1980-luvulla eläketulojen ja monien sosiaalisten tulonsiirtojen osalta. Kansaneläkkeiden perus- ja lisäosat muuttuivat veronalaisiksi vuonna 1983, lapsen kotihoito tuki ja työttömyyspäivärahat vuonna 1985. Erillisestä merimiesverotuksesta luovuttiin vuonna 1986, jonka jälkeen merityötuloa on verotettu tuloverolain mukaan kuten muitakin työtuloja.

Laki yhtiöveron hyvityksestä tuli voimaan vuoden 1990 alussa. Sitä sovellettiin 31.12.1989 jälkeen päättyviltä tilikausilta jaettuihin osinkoihin ja korkoihin. Osinkoa jakava yritys maksoi tuloveroa jaettavaksi päätetyn osingon määrän perusteella. Osingonsaaja sai lukea hyväkseen samansuuruisen ennakonpidätyksen, ns. yhtiöveron hyvityksen. Osingonsaajan veronalaiseksi tuloksi laskettiin osingon lisäksi yhtiöveron hyvityksen määrä.

Osinkoa jakava yritys maksoi veron osingosta, mutta osingon ja yhtiöveron hyvityksen määrä vaikutti osingonsaajalle maksuunpantaviin veroihin. Yhtiöveron hyvitys oli siis vähennettävä osingonsaajan maksuunpannuista veroista. Yhtiöveron hyvityksestä luovuttiin vuoden 2005 osinkoverouudistuksen yhteydessä.

Vuoden 1991 alusta tuli voimaan korkojen lähdeverolaki, joka koskee ensimmäisen kerran vuodelta 1991 kertyneitä korkoja. Lähdeverolainalaiset korot eivät kuulu tulo- ja varallisuusverolain piiriin eivätkä ole mukana tilastossa. Myöskään lähdeverollisen talletuksen tai joukkovelkakirjan arvo ei ole veronalaista varallisuutta. Ennen vuotta 1991 kertyneet veronalaiset korot ovat maksamisajankohdasta riippumatta tuloverotuksen piirissä.

Vuonna 1992 tulojen veronalaisuus laajeni koskemaan mm. korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa ja lakkoavustuksia.

Vuoden 1993 verouudistuksen tärkeimpiä toteutuskeinoja olivat luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien osalta siirtyminen ansio- ja pääomatulojen erilliseen verotuskohteluun. Yhteisöjen vero määräytyy pääomatuloverokannan mukaisesti. Yhtymät eivät ole erillisiä verovelvollisia vaan niiden tulo jaetaan vuodesta 1993 lähtien kokonaan osakkaille.

Pääomatuloja verotetaan yhtenäisen verokannan mukaan, sen sijaan ansiotuloista vero määräytyy edelleen valtionverotuksessa progressiivisen veroasteikon mukaisesti. Pääomatuloista vero maksetaan valtiolle, ansiotuloista valtiolle ja verovelvollisen kotikunnalle, seurakunnalle ja kansaneläkelaitokselle. Yhteisöjen vero jaetaan valtiolle, kunnille ja seurakunnille lain määräämissä suhteissa.

Pääomatulot koostuvat koroista, osinkojen pääomatulo-osuuksista ja voitto-osuuksista, vuokrasta, vakuutus- ja luovutusvoitoista, metsätalouden pääomatulosta ja yritystoiminnan pääomatulo-osuudesta. Laskennallista asuntotuloa ei vuodesta 1993 lähtien enää ole verotettu. Samalla luovutusvoittojen verotus laajeni ja jako omaisuuden luovutusvoittoon ja satunnaiseen myyntivoittoon poistui.

Verolaissa on lueteltu pääomatulot periaatteessa tyhjentävästi, muut veronalaiset tulot ovat ansiotuloja. Ansiotuloja ovat mm. palkat ja luontaisedut, eläkkeet ja muut tulonsiirrot, maatalouden, elinkeinotoiminnan ja osinkojen ansiotulo-osuudet, metsätalouden puhdas tulo ja hankintatyön arvo metsätaloudesta. Jaettava yritystulo jaetaan pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin yrityksen nettovarallisuuden perusteella. Luovutusvoitot ovat kuitenkin aina pääomatuloa.

Henkilöyhtiöiden verotus muuttui siten, että kaupparekisteriin merkittyjen liiketoimintaa harjoittavien avointen- ja kommandiittiyhtiöiden puolittamismenettelystä luovuttiin. Niitä käsitellään nykyään elinkeinoyhtiöinä, joiden koko tulos jaetaan tappioiden vähentämisen jälkeen osakkaiden tulona verotettavaksi.

Vuonna 1994 kunnallisverotuksen lapsivähennys, yksinhuoltajavähennys ja valtionverotuksen lapsenhoitovähennys poistettiin.

Vuonna 1995 luovuttiin puolisoitten yhteisverotuksesta varallisuuden osalta. Uudistukseen liittyen varallisuusverotuksen puoliso vähennys poistui.

Vuonna 1997 lasten yksityisen hoidon tuki uudistui. Uusi hoitoraha ja hoitolisä ovat veronalaista tuloa. Ne maksetaan yleensä lasta hoitavalle henkilölle tai muulle yksityisen hoidon tuottajalle ja verotetaan tämän tulona. Lapsen vanhempia verotetaan vain, jos tuki maksetaan suoraan perheelle.

Vuonna 2005 osinkoverotusta muutettiin siten, että vain osa osingoista on veronalaista ja yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin. Osinkojen verotukseen vaikuttaa se, onko ne saatu listatuista tai listaamattomista yhtiöistä. Myös osuuspääoman korkojen verotus muuttui.

Listatusta yhtiöstä vuonna 2007 saadusta osingosta 70 % on veronalaista pääomatuloa ja 30 % verovapaata tuloa. Lopullisessa verotuksessa vain veronalaisen pääomatulo-osuuden veroprosentti on 28. Listaamattomasta yhtiöstä saatu osinko on verovapaata tuloa siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua 9 %:n tuottoa. Tällaisilla verovapailla osingoilla on kuitenkin yläraja, 90 000 euroa vuodessa. Siltä osin kuin nämä osingot ylittävät 90 000 euroa, osingoista 70 % on veronalaista pääomatuloa ja 30 % verovapaata tuloa. Tämä 90 000 euron raja on osakaskohtainen ja kaikki kyseisen henkilön samana vuonna saamat listaamattomien yhtiöiden osingot lasketaan yhteen.

Jos osinko ylittää osakkeen matemaattiselle arvolle lasketun 9 %:n tuoton, niin ylimenevästä osasta 70 % on osingonsaajalle ansiotuloa ja 30 % verovapaata tuloa.

Osinkoa, joka on saatu toisesta EU-valtiosta ja sellaisesta valtiosta, jonka kanssa Suomella on osingon verotusta koskeva verosopimus, verotetaan Suomessa samalla tavoin kuin suomalaisesta yhtiöstä saatua osinkoa. Tämä tarkoittaa sitä, että veronalaiset määrät lasketaan samojen sääntöjen mukaan. Muusta kuin EU-valtiosta tai verosopimusvaltiosta saatu osinko sen sijaan luetaan Suomessa aina kokonaisuudessaan veronalaiseen ansiotuloon. Ulkomaisen osingon kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa hyvitysmenetelmällä. Ulkomaille maksettu tulovero on kokonaisuudessaan hyvityskelpoista, vaikka osa osingosta olisikin Suomessa verovapaata. Ulkomaista veroa hyvitetään kuitenkin aina enintään osingosta Suomessa menevää veroa vastaava määrä.

Osuuskunnan jäsenen saama osuuspääoman, sijoitusosuuden ja lisäosuuden korko on 1 500 euroon asti kokonaan verovapaata tuloa. Ylimenevästä osasta 70 % on veronalaista pääomatuloa ja 30 % verovapaata tuloa.

Varallisuusverotuksesta luovuttiin vuonna 2006. Koska varallisuustietoja ei enää ole saatavilla on myös tilaston nimi muutettu Tulo- ja varallisuustilastosta Veronalaiset tulot -tilastoksi. Varallisuustietoja lukuunottamatta on tilaston tietosisältö pääosin sama kuin Tulo ja varallisuustilaston.

Varallisuustietojen puuttuminen vaikuttaa tulonsaajien lukumäärätietoihin: aiemmin tulonsaajiksi laskettiin myös sellaiset henkilöt, joilla oli vain veronalaista varallisuutta. Vuonna 2005 tällaisia oli noin 131 000 henkeä. Tulonsaajien luku on varallisuusverotuksen poistumisen johdosta pienentynyt, mutta vertailut esim. keski- ja mediaanitulojen osalta on tehty siten, että luvut ovat vertailukelpoisia.

Sairausvakuutuksen rahoitus uudistettiin vuonna 2006 siten, että sairausvakuutusmaksu jaettiin kahteen osaan: sairaanhoito-maksuun ja päivärahamaksuun. Päivärahamaksu on vähennyskelpoinen verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Veronalaiset tulot -tilaston lisäksi Tilastokeskus julkaisee vuosittain otokseen perustuvaa tulonjakotilastoa. Tulonjakotilaston perusyksikkö on kotitalous ja keskeisin tulokäsitemuoto käytettävissä oleva tulo. Tulonjakotilaston tietosisältö on laajempi kuin tulo- ja varallisuustilaston. Se sisältää tietoja myös ei-veronalaisista tuloista ja kotitalouksien saamista ja maksamista tulonsiirroista. Tulonjakotilaston perusaineisto on saatu haastattelemalla ja eri rekistereistä.

Tulonjaon kokonaistilasto kuvaa rekisterikotitalouksien vuosituloja ja niiden jakautumista erityisesti aluenäkökulmasta. Tilastossa kuvataan käytettävissä olevien tulojen määrää ja muodostumista eri tulolähteistä, verotus ja tulonsiirrot huomioiden. Koska kysymyksessä on vuosittain hallinnollisista rekistereistä muodostettava koko väestön kattava aineistokokonaisuus, myös dynaamisten tulonjakoanalyysien tekeminen tulee mahdolliseksi (esimerkiksi pysyvä pienituloisuus).

Haastattelutietoihin perustuvia tietoja kotitalouksien varallisuudesta ja veloista on tehty aika ajoin. Uusimmat tällaiset aineistot ovat vuosien 1987 ja 1988 säästämis- ja velkaantumistutkimus sekä vuosien 1994, 1998 ja 2004 varallisuustutkimukset. Niissä varallisuusarvot perustuvat kotitalouksien omaan arvioon. Kotitalouksien varallisuudesta niihin sisältyvät mm. vakituiset- ja sijoitusasunnot, vapaa-ajanasunnot ja kulkuvälineet, talletukset, arvopaperit, vakuutussäästöt, saatavat ja käteisvarat.

Maatalouden tuloista Tilastokeskus julkaisee veroaineistoon perustuvaa maatilatalouden yritys- ja tulotilastoa. Tulonsaajien ja asuntokuntien veronalaisista tuloista on tietoja myös väestölaskennoissa, työssäkäyntitilastossa ja asuinolotilastossa.

Kokonaistuloja ja verotusta koskevia tietoja julkaistaan vuosittain myös kansantalouden tilinpidossa. Siinä käytetyt tulokäsitteet poikkeavat kuitenkin tulo- ja varallisuustilastossa käytetyistä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2010

Lisätietoja

Timo Matala (09) 1734 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala

toimeentulo@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi/til/tvt

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3843 (pdf)